

DE KERK VAN DE TOEKOMST; door welke tekenen van de tijd laten we ons leiden?

Onder deze titel organiseerde Bezield Verband Utrecht op zaterdagmiddag 2 juni een bijeenkomst in het Nicolaas-Monicakerkcentrum te Utrecht. Hierbij een kort verslag.

Voorzitter Ad de Groot heet de 75 aanwezigen welkom en in het bijzonder:

- Annemiek Schrijver. We kennen haar wellicht van de KRO-NCRV documentaireserie "De Verwondering". Vanmiddag is ze onze gids en ondervrager.
- Janneke Steegeman. Zij is theologe (vorig jaar theologe des vaderlands) en een van de oprichters van het Genootschap voor Onbetamelijke Theologie (GeNOT).
- Herman Achterhoek. Pastor, actief in kerkopbouw, en auteur van het recente boek "De tijd kantelt. Voor wie erin gelooft" waarin hij een bijdrage levert aan de zoektocht naar de toekomst voor geloven en kerk.
- Marinus van de Berg. Hij is verpleeghuispastor en auteur van vele artikelen en boeken over verlieservaringen en rouwverwerking

En dan is er een bijzondere áfwezige. Iemand die er dolgraag bij had willen zijn: Gerard Zuidberg, bezielend boegbeeld en onvermoeibaar voortrekker van Bezield Verband Utrecht. Gerard is in de laatste fase van zijn ziekte en niet meer in staat hier aanwezig te zijn. Hij bedankt ons schriftelijk "voor de hartelijke verbondenheid, vertrouwen in elkaars kracht en vooral geloof in een vriendelijke, hartverwarmende kerk, de kerk van de toekomst".

Tijdens deze bijeenkomst willen we de boosheid en teleurstelling vanwege het bisschoppelijk beleid achter ons laten en de blik op de toekomst richten; we gaan aan het verzet voorbij. In de eerste helft van de middag ligt het accent op wat ons persoonlijk inspireert en daarna zullen we de focus verbreden naar wat de maatschappij ons aanreikt en de vraag hoe we onze lokale geloofsgemeenschappen kunnen vitaliseren.

Ad wenst ons een begeesterde middag toe waarin liefde ons de weg zal wijzen. We openen met een lied: "Hij die gesproken heeft een woord dat gáát".

Herman zet uiteen hoe het nu met ons is in de kerk. Na de opbloei als gevolg van het Tweede Vaticaans Concilie, hebben we te maken met leegloop en vergrijzing. De samenleving is gesecculariseerd. Als gelovigen zijn wij geroepen om nieuwe adem en perspectieven te zoeken. We moeten bereid zijn het oude los te laten, want dat is een doodlopende weg. We moeten samen het gesprek voeren, rondom een grote tafel met een wit vel papier in ons midden en daarbij in eerste instantie bij onszelf beginnen: "Wie ben ik? Waardoor word ik geïnspireerd?" en vervolgens ons niet alleen naar elkaar, maar vooral ook naar de wereld wenden. De nieuwe grote parochies nemen ook taken van ons weg waardoor we meer tijd hebben om na te denken over vernieuwing en revitalisering van onze gemeenschap. Het gaat er dus om wat we als leerlingen van Jezus Christus voor onszelf, voor elkaar willen betekenen én voor de wereld

Marinus wijst erop dat er veel niet erkende rouw is over verlies van kerk en geloof. Boosheid om het niet gezien zijn, boosheid om oordelen zonder luisteren, boosheid om opzij gezet worden; er zijn heel wat mensen gegriefd. Het is een van de vele redenen van de leegloop. Het is belangrijk om die rouw te uiten, al moeten we niet in de boosheid blijven vastzitten.

Janneke benadrukt dat het niet om kwantiteit gaat, maar zij vindt diversiteit wél belangrijk: het is fijn als jong, midden en oud vertegenwoordigd zijn. Er is geen "quick fix", maar we hebben een plek nodig waar "je tot je recht komt en mag zijn wie je bent". Het is van belang om een "beloved community" (Martin Luther King), een bezielde geliefde gemeenschap te vormen. Dat kán, want we hebben heel wat in huis.

We mogen allemaal een kaartje uit een mand pakken met een uitspraak van Jezus (we hebben immers niets anders in handen dan wat Jezus gezegd heeft) en een momentje mijmeren over wat die uitspraak jou persoonlijk te zeggen heeft. Vervolgens worden we uitgedaagd te gaan "schatgraven" door zelf een uitspraak op een kaartje te schrijven: een antwoord op de vraag "wat zegt Jezus vandaag tegen jou...?" Annemiek stelt daarover aan een aantal van ons persoonlijke vragen. Hierbij komen diverse aandachtspunten aan de orde. Enkele daarvan:

- We vergiftigen elkaar met slecht nieuws. Het goede nieuws wordt te weinig gemeld, maar voor wie oplet zijn er genoeg tekenen van hoop, bijvoorbeeld kleine initiatieven gericht op duurzaamheid en verzet tegen onrecht en machtsmisbruik. Die kleine initiatieven kunnen grote gevolgen hebben.
- Het gaat niet om grote aantallen: "Waar 2 of 3 in mijn naam vergaderd zijn..."
- Alles in de kerk kwam van boven. We zitten nu weer op een nulpunt. Van hieruit mogen we opnieuw starten met een schone lei en terug naar de bron.
- We hebben plaatsen nodig waar het verhaal doorverteld wordt, waar we samen en in gesprek blijven met anderen. We hebben de kerk als gemeenschap nodig, maar wensen geen betutteling. Paus Franciscus zegt dat de kerk steunend moet zijn in plaats van regelgevend.
- Tegenover doorgeschoten individualisme: zingeving vind ik alleen in mijzelf, maar ik heb anderen nodig om die zin te kunnen vinden.
- Naar binnen om elkaar te inspireren met de woorden van Jezus Christus en daarmee naar buiten.
- We moeten zoeken naar andere manieren van geloven en mogen daarbij best vertrouwen op de Heilige Geest. "Wat goed is, gaat niet dood." Op maandag moeten we de wereld in!
- Gods Geest werkt overigens niet alleen in "kerkmensen". We hebben allemaal onze eigen waardevolle bronnen die naast elkaar mogen bestaan.
- Degene die lijdt, moet aan het woord komen.

Gewenst: een kerk met lef! Dat betekent: vooruit kijken en de durf hebben om achter je te laten wat je achter je moet laten!

We sluiten af met een lied - "Wij moeten gaan; aan 't lied van bevrijding voegden we weer een eigen refrein" - en de gezongen zegenbede.

Tot slot sturen we samen nog een bericht naar Gerard. Een zin daarvan luidt: "Je hebt ons in het verleden steeds geïnspireerd om vol vertrouwen en hoop door te gaan. We hebben daaraan gehoor gegeven! Je inspireert ons nog steeds en zal dat - hoe dan ook - in de toekomst blijven doen!"